

27-3-2024

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Nobian Salt B.V.
Boortorenweg 27
7554 RS Hengelo

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

Ons kenmerk

PDGGO-DTDO / V-11191

Uw kenmerk

Bijlage(n)

27 MRT 2024

Datum 27 maart 2024
Betreft Instemmingsbesluit gewijzigd winningsplan Zoutwinning Haaksbergen

Instemmingsbesluit

1. Inleiding

Op 28 mei 2021 heeft de toenmalige minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de minister) een verzoek ontvangen van Nobian Salt B.V. (hierna: Nobian) om in te stemmen met het gewijzigd winningsplan zoutwinning Haaksbergen. De minister heeft met het instemmingsbesluit van 20 augustus 2014 (kenmerk DGETM-EM/14122644) ingestemd met winningsplan Haaksbergen uit 2013. Het winningsplan behoeft op grond van artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet (hierna: Mbw) instemming van de minister. De bevoegdheid tot instemmen met een winningsplan is nu belegd bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de staatssecretaris). De aanvraag is op 25 oktober 2021, 22 april 2022, 3 oktober 2022 en 6 oktober 2022 gewijzigd.

Het gebied ligt binnen de winningsvergunning Isidorushoeve, verleend op 7 juni 2012 (kenmerk DGETM-EM/12044124). Het gebied ligt in de provincie Overijssel, binnen de grenzen van de gemeente Haaksbergen en binnen het verzorgingsgebied van het waterschap Vechtstromen. Het zout bevindt zich in de gesteentelaag met de naam Zechstein op 500 tot 950 m diepte. Met het gewijzigde winningsplan wil Nobian de verwachte duur van de zoutwinning wijzigen. De reden hiervoor is dat Nobian nog niet gestart is met de uitvoering van het winningsplan uit 2013. Daarnaast gaat het gewijzigd winningsplan uit van minder cavernes met een kleinere omvang dan het winningsplan uit 2013. Ook zal Nobian minder zout gaan winnen dan opgenomen in het winningsplan uit 2013. Tevens is de afdekvloeistof gewijzigd van minerale dieselolie naar Hydrotreated Vegetable Oil (HVO).

Nobian verwacht in totaal maximaal 14,5 miljoen ton zout te winnen. In 2014 is ingestemd met een initiële hoeveelheid zout van maximaal 47 miljoen ton.

De wijziging van het winningsplan vereist een actualisatie van de productie- en de bodemdalingsprognoses en een analyse van het seismisch risico.

2. Beleid zoutwinning in Nederland

Zoutwinning is een economische activiteit die al ruim 100 jaar plaatsvindt in verschillende regio's in Nederland alwaar het bijdraagt aan de werkgelegenheid en de economie. Zout is een grondstof die in het binnen- en buitenland onder andere wordt gebruikt voor de chemische-, medische- en de voedingsmiddelenindustrie.

27-3-2024

In Nederland gebruiken we zout voor industrie, landbouw, consumptie en als strooizout.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

In de brief van de minister aan de Tweede Kamer van 27 september 2018 (Kamerstukken II 2018-19, 32849, nr. 136) met een reactie op het rapport 'Staat van de sector zout' van Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM), beschrijft de minister dat het huidige beleid voor de zoutwinning dezelfde strenge voorwaarden ten aanzien van veiligheid kent die ook gelden voor de andere mijnbouwsectoren.

PDGGO-DTDO / V-11191

3. Juridisch kader en voorbereidingsprocedure

3.1 Mijnbouw wet- en regelgeving

Een wijziging van een winningsplan dient te worden getoetst aan de Mbw en de daarop gebaseerde regelgeving. De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en artikelen 24 en 25 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het juridisch kader waaraan een verzoek tot instemming met een winningsplan wordt getoetst.

Ter beoordeling of de staatssecretaris kan instemmen met de wijziging van het winningsplan, toetst hij de wijziging aan artikel 36, eerste lid van de Mbw. De staatssecretaris kan zijn instemming geheel of gedeeltelijk weigeren of daaraan voorschriften of beperkingen verbinden, als dat gerechtvaardigd wordt door één van de volgende belangen:

- de veiligheid van omwonenden,
- het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan,
- het belang van planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte of andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen,
- de nadelige gevolgen voor het milieu,
- de nadelige gevolgen voor de natuur.

3.2. Voorbereidingsprocedure

De aanvraag van Nobian van 28 mei 2021 betreft een aanpassing van de verwachte duur van de zoutproductie in Haaksbergen van 2045 naar 2050, de hoeveelheid te produceren zout, een aanpassing van het aantal en volume van de cavernes (minder en kleinere cavernes) en een aanpassing van de te gebruiken hulpvloeistof (geen toxische bestanddelen).

Uit artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw volgt dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) niet van toepassing is indien sprake is van een wijziging van ondergeschikte aard omdat die niet leidt tot een andere beoordeling van:

- de effecten van de wijze van winning, alsmede daarmee verband houdende activiteiten,
- de effecten van bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging en
- de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

De staatssecretaris stelt vast dat de wijziging betrekking heeft op een verkleining van de omvang van de winning en derhalve een verkleining van de effecten. De staatssecretaris is van oordeel dat de verzochte wijziging een wijziging van ondergeschikte aard is. De wijziging leidt niet tot een andere beoordeling van de effecten en risico's, die in artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw worden genoemd, dan reeds beoordeeld met het besluit op het winningsplan in 2014. De staatssecretaris motiveert dit verder onder punt 5 van dit besluit. Gelet op artikel 34, vierde lid onder b, van de Mbw, is dit verzoek tot instemming met een

gewijzigd winningsplan voorbereid met toepassing van de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 van de Awb.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

4. Adviezen

De staatssecretaris heeft advies gevraagd aan:

- Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (hierna: TNO-AGE) (artikel 123, 2e lid, van de Mbw),
- SodM (artikel 127 van de Mbw),
- Technische commissie bodembeweging (hierna: Tcbb) (artikel 35, tweede lid en artikel 114, tweede lid onder a, van de Mbw),
- betrokken decentrale overheden (artikel 34, vijfde lid, van de Mbw).

PDGGO-DTDO / V-11191

De staatssecretaris heeft de volgende adviezen ontvangen:

- TNO-AGE heeft op 16 november 2022 advies uitgebracht (kenmerk: AGE 22-10.100) met betrekking tot de verificatie van de berekeningen op de onderdelen doelmatige winning, bodemdaling en seismisch risico.
- SodM heeft op 31 augustus 2022 advies uitgebracht (kenmerk: ADV-7573 / 22219777). SodM heeft dit advies op 21 november 2022 aangevuld (kenmerk: ADV-7776/22513983).
- De Tcbb heeft op 15 mei 2023 advies uitgebracht (kenmerk: TCBB/27271432).
- Het college van gedeputeerde staten van de provincie Overijssel (hierna: provincie Overijssel) heeft op 21 maart 2023 advies uitgebracht (kenmerk: D2023-02-007409).
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haaksbergen (hierna: gemeente Haaksbergen) heeft op 11 april 2023 advies uitgebracht (kenmerk: D-147219).
- Het dagelijks bestuur van het waterschap Vechtstromen (hierna: waterschap Vechtstromen) heeft op 30 maart 2023 advies uitgebracht (kenmerk: Z-2342758/23149599).

Naast de aanvraag van Nobian hebben de betrokken decentrale overheden ook de adviezen van SodM en TNO-AGE en ontvangen en het concept-instemmingsbesluit van de staatssecretaris.

5. Beoordeling van de aanvraag

Hieronder beschrijft de staatssecretaris op hoofdlijnen wat Nobian in de aanvraag heeft opgenomen. Daarna volgt (indien van toepassing) het advies van de adviseurs en de beoordeling door de staatssecretaris, waarbij de staatssecretaris op basis van een integrale afweging beargumenteerd of de staatssecretaris het advies of de aanbeveling overneemt.

5.1 De effecten van de wijze van winning

Winningsplan

Wijze van winning

Nobian wint het zout door middel van oplosmijnbouw. Hierbij injecteert Nobian water onder druk in de zoutlaag. Na oplossing van het zout drukt Nobian de ontstane pekkel uit de caverne omhoog. In de zoutfabriek dampst Nobian de pekkel in voor de productie van vacuümzout.

Nobian maakt gebruik van een dekenvloeistof als mijnbouwhulpstof. Het oplossen van zout verloopt daardoor gecontroleerd. De dekenvloeistof drijft als een dunne laag op de ruwe pekkel in wording. Op deze manier beschermt Nobian het dak van de caverne tegen uitloging en ontwikkelt de caverne zich in de breedte. Deze techniek past Nobian sinds ongeveer 50 jaar toe op vergelijkbare locaties. Tot nu werd dieselolie als dekenvloeistof gebruikt. Om het gezondheids- en milieurisico te verlagen heeft Nobian in 2019 een studie gedaan naar alternatieve

dekenvloeistoffen. Het meest gunstige alternatief blijkt Hydrotreated Vegetable Oil (hierna: HVO). HVO is een olieproduct van plantaardige oorsprong dat qua gebruikseigenschappen zeer vergelijkbaar is met diesel. HVO heeft minimale gezondheids- en milieurisico's omdat het geen toxische bestanddelen bevat. Nobian past HVO bij de winning in Haaksbergen toe.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Nobian beschrijft een Chemical Safety Report (CSR) te hebben opgesteld. Dit CSR beschrijft het gebruik van HVO als dekenvloeistof. Het CSR is aangemeld bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) en is akkoord bevonden.

PDGGO-DTDO / V-11191

Nobian stelt in het winningsplan dat bij een cavernevolumen van 1 miljoen m³ elke caverne naar verwachting 7-8 jaar in bedrijf zal zijn.

Levenscyclus

Nobian beschrijft in het winningsplan de levenscyclus van een caverne in de volgende fases:

1. Ontwerp en aanleg

Nobian geeft in het winningsplan aan dat de zoutfabriek in Hengelo jaarlijks ongeveer 2,5 miljoen ton zout produceert. Op termijn komt dit zout uit Haaksbergen. Dit komt neer op 8,3 miljoen kubieke meter pekels per jaar bij een concentratie van 312 gram zout per liter pekels.

In het winningsplan geeft Nobian aan bij de start van de winning nog geen met zout verzadigde pekels te winnen. Om een voldoende zoute stroom uit Haaksbergen te krijgen leidt Nobian de pekels ondergronds via bestaande cavernes in Twente (Ganzebos) naar de zoutfabriek in Hengelo. Nobian verzadigt de pekels uit Haaksbergen op deze manier na met zout uit bestaande cavernes. De daadwerkelijke hoeveelheid zoutproductie uit Haaksbergen is in deze periode nog beperkt.

Tijdens de aanleg analyseert Nobian de volgende zaken:

- Boorkernen van de eerste boring om de mate van vervorming en doorlaten van het zout te onderzoeken.
- Druktesten van de eerste boring om de drukbestendigheid van het zoutgesteente te meten.
- Gammastraling om de eigenschappen van gesteente- en formatielagen te meten.
- Boorgruismonsters van elke 10 m in de afsluitende laag en elke 2 m van de zout sectie om de eigenschappen van gesteente- en formatielagen te meten.
- Dichtheid om het soortelijke gewicht van alle gesteentelagen en van de gradiënt in de ondergrond nauwkeurig te bepalen.
- Temperatuur om de gesteentetemperatuur op diepte in beeld te brengen.

2. Productie

Volgens het winningsplan voorziet de pekels uit Haaksbergen vanaf 2030 in het merendeel van de vraag van de zoutfabriek in Hengelo. Tussen 2030 en 2035 zullen de cavernes uit dit winningsplan het maximale volume van 1 miljoen m³ bereiken en zal de winning stoppen.

Tijdens de pekelsproductie in Haaksbergen stelt Nobian in de 8 cavernes jaarlijks 7,7 miljoen m³ water te injecteren voor de productie van 7,3 miljoen m³ pekels. Om het uitloggen van het zout te sturen, maakt Nobian per caverne gebruik van voldoende dekenvloeistof. De verwachting is dat hiervoor 150 m³ dekenvloeistof per uitlooffase nodig is. Nobian injecteert de HVO gedurende de winning in de cavernes. Na beëindiging van de winning zal Nobian de HVO zoveel als mogelijk via de boorput uit de caverne verwijderen.

Tijdens de productiefase analyseert Nobian de volgende zaken:

- Oplosbaarheid van het zout en eventuele voorkeursoplosrichtingen van het zoutvoorkomen. Dit gebeurt door middel van 3D-sonar metingen die Nobian gemiddeld om de twee jaar uitvoert.
- Pekelconcentratie. Dit gebeurt op basis van het continue meten van de dichtheid van de pekels en het wekelijks nemen van monsters van de pekels.
- Pekeltemperatuur. Nobian meet deze continu op vaste punten in het proces en daarnaast op diepte in de caverne in combinatie met de sonarmeting.
- Bodemdaling. Dit gebeurt door middel van jaarlijkse waterpassing.
- Bodemtrillingen. Nobian beschrijft zowel natuurlijke trillingen als gerelateerd aan uitloging te gaan meten door continue seismische monitoring met een lokaal meetnet, waarbij de detectiegrens een magnitude van 1,0 is.

Programma DG Groningen en Ondergrond

Directie Transitie Diepe Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

3. Temperatuurvereffening

Het water dat Nobian vanuit Hengelo naar de cavernes pompt om het zout uit te logen is ruim 30 °C. Op 950 meter diepte is de temperatuur van de zoutlaag ongeveer 38 °C. Het duurt 7 jaar na stilleggen van de productie om de putten daadwerkelijk af te sluiten omdat de temperatuur moet worden vereffend.

Tijdens de fase van temperatuurvereffening analyseert Nobian de volgende zaken:

- Pekeltemperatuur om te bepalen of er voldoende temperatuurevenwicht bereikt is
- Drukopbouw in de caverne.
- Pekelvolumen dat Nobian afluist om de druk per 1 bar te verlagen.
- Cavernevorm.
- Kruipgedrag van het zout door het uitvoeren van testen.
- De mate van het doorlaten van het zout en evenwichtsdruk van de caverne door het uitvoeren van testen.
- Bodemdaling.
- Bodemtrillingen.

Nobian moet op grond van artikel 44 van de Mijnbouwwet binnen 4 weken nadat een mijnbouwwerk buiten werking is, dit aan de staatssecretaris melden. Daarbij moet worden aangegeven welke maatregelen zijn of worden genomen. Hierbij moet Nobian onder meer een beschrijving van de precieze duur van de fase van temperatuurvereffening melden.

4. Afsluiting

Nobian beschrijft de putten in overeenstemming met de voorschriften uit de mijnbouwwetgeving en industrie-standaarden permanent af te sluiten en het gebied te herstellen zoals het voor aanleg aangetroffen is. Het uitgangspunt is een mogelijke ondergrondse filtratie en vloeistofverontreiniging naar het oppervlak te voorkomen. Hiertoe plaatst Nobian duurzame barrières.

In het winningsplan geeft Nobian aan dat het uitgangspunt van de methode van afsluiten gelijk is ten opzichte van het geldende winningsplan. De methode van hard insluiten houdt in dat Nobian in de toegangspullen naar de cavernes een stop plaatst. Daarboven vult Nobian de put met cement. Nobian verwijdert de putlocatie ter hoogte van het maaiveld. Nobian herstelt de locatie in oorspronkelijke staat. In de caverne zal eerst de druk oplopen tot er een evenwicht ontstaat waarbij de bodemdaling vrijwel tot stilstand komt. Nobian voert nader onderzoek uit om op basis van eigenschappen van de caverne en bestaande gegevens de uitgangspunten voor een veilige afsluiting te verifiëren.

Nobian maximaliseert de hoogte van de caverne op 125 m waardoor het verschil in drukopbouw gering blijft. Om deze reden ontwikkelt Nobian de 8 cavernes in dit winningsplan tot een maximaal volume van 1 miljoen m³ en een maximale hoogte van 125 m.

Nobian baseert het volume van 1 miljoen m³ als uitgangspunt voor veilig abandonneerbare cavernes op de ervaring die Nobian in andere velden heeft met vergelijkbare cavernes in het Zechstein zout. Dit betreft:

- Stade (Duitsland) – de volgende cavernes met volumes boven 1 miljoen m³ zijn geabandonneerd eind 2005 en begin 2006. Nadien zijn geen nadelige gevolgen aan het maaiveld waargenomen:
 - caveerne T1: 1,35 miljoen m³ volume en 330 meter hoog, bodem op 780 m-mv.
 - caveerne T5: 1,54 miljoen m³ volume en 560 meter hoog, bodem op 1250 m-mv
 - caveerne T6: 1,05 miljoen m³ volume en 245 meter hoog, bodem op 755 m-mv
- Hvorum (Denemarken) – de volgende caveerne met een volume boven 1 miljoen m³ is geabandonneerd in 2021:
 - caveerne HV5: 1,35 miljoen m³ volume en 184 meter hoog, bodem op 790 m-mv.

Programma DG Groningen en Ondergrond

Directie Transitie Diepe Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Nobian kiest de maximale hoogte van 125 m als uitgangspunt omdat:

- De hoogte aanmerkelijk geringer is dan die van de bovengenoemde cavernes met 1 miljoen m³ of meer volume die Nobian al veilig geabandonneerd heeft. Dit beperkt het risico verder.
- De bolvorm qua gesteentemechanica en abandonneerbaarheid het gunstigst is. Het verschil in drukopbouw tussen bodem en dak is daarmee het kleinst. Een test op caveerne S102 in Stassfurt (Duitsland), laat zien dat er een veilige evenwichtsdruk ontstaat bij een gradiënt van 0,19 bar/m. Dit is 86% van de druk in de ondergrond. Caveerne S102 bevindt zich ook in Zechstein zout met een hoogte van 125 m.

5. Nazorg

Nobian beschrijft de risico's van nazorg aan de hand van het KEM-17 onderzoek naar de lange-termijnsrisico's van het afsluiten van zoutcavernes. SodM heeft dit onderzoek laten doen. Het KEM-17 rapport vermeldt dat drie processen het gedrag van een caveerne en het omliggende zoutgesteente bepalen:

- Opwarming van de pekkel kan leiden tot thermische uitzetting en een verdere verhoging van de pekeldruk in de caveerne. Opwarming van pekkel is onafhankelijk van de cavernedruk. Als de vloeistoftemperatuur van de pekkel in de caveerne vrijwel overeenkomt met de gesteentetemperatuur van het zoutgesteente rond de caveerne zijn de effecten van thermische uitzetting te verwaarlozen. Het doel van de temperatuurvereffeningsfase is om thermische uiteenzetting en verhoging van de pekeldruk in de caveerne zo veel mogelijk te voorkomen na afsluiten van de caveerne.
- Zoutkruip bepaalt de mate van bodemdaling die bij winning optreedt. Zoutkruip is een afnemende functie van de cavernedruk en de gesteentespanning. De kruipsnelheid neemt toe met de diepte. Een ondiepere caveerne leidt tot minder kruip.
- Na afsluiting bouwt de druk in de caveerne op. Dit duurt totdat pekkel door de cavernewand of het dak trekt (permeatie). Er ontstaat dan een evenwicht.

Nobian stelt dat de cavernes relatief ondiep liggen. Op basis van het gehanteerde maximale volume en de gehanteerde maximale hoogte stelt Nobian dat permeatie optreedt bij een evenwichtsdruk tussen 85% en 100% van de druk van de ondergrond. In de cavernes is deze evenwichtsdruk aanzienlijk lager dan de druk in de ondergrond. Permeatie is naar bovenliggende lagen is daardoor onwaarschijnlijk.

Uit het KEM-17 project kwam de aanbeveling dat Nobian voor een veilige afsluiting en nazorg op drie schaalniveaus naar bovenstaande processen kijkt:

- Microschaal
- Caverneschaal
- Zoutvoorkomen-schaal

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Nobian heeft deze aanbevelingen opgevolgd door dezelfde experts te benaderen die aan het KEM-17 project hebben gewerkt. Met deze experts heeft Nobian het zogenaamde Cavern Closure Consortium (CCC) gevormd. Doel van het CCC is om op basis van bestaand materiaal en bestaande gegevens de uitgangspunten voor een veilig en beperkt nazorgprogramma te verifiëren.

Gedurende de nazorgfase zal Nobian in elk geval de bodembeweging nog 30 jaar blijven monitoren door middel van waterpassing en INSAR en seismische monitoring.

Advies TNO-AGE

TNO stelt dat het gewijzigd winningsplan Haaksbergen goed aansluit bij de principes van planmatig gebruik en beheer van de ondergrond.

Advies SodM

SodM stelt dat de voorgenomen zoutwinning zowel planmatig als efficiënt is.

Nobian geeft een beschrijvende en niet-locatie specifieke onderbouwing van het gedrag na insluiten van de cavernes. SodM stelt dat concrete onderbouwing in de vorm van metingen, berekeningen of analyses van vergelijkbare gesteentes nog niet beschikbaar is.

SodM stelt dat op dit moment de enige metingen over het kruipgedrag van een voor Haaksbergen locatie-specifieke kern, gedaan zijn in de ideale omgeving van een laboratorium. Praktijk informatie over kruipgedrag bij lage spanningsverschillen ontbreekt. De permeatie bij oplopende druk in de specifieke lagen en de impact van gesteenteheterogeniteit op permeatie en kruip zijn nog onbekend. Volgens SodM is het hierdoor niet mogelijk om vooraf in te schatten op welke evenwichtsdruk de cavernes zullen stabiliseren. Scheurvorming kan tot bodemdaling of mindere stabiliteit van de cavernes leiden. SodM stelt dat Nobian niet aantoont dat scheurvorming in het dak wordt voorkomen na hard insluiten van de cavernes. Als gevolg daarvan kan SodM onvoldoende beoordelen welke impact hard insluiten heeft op de bodemdaling of de stabiliteit van de cavernes en daarmee op de veiligheid van het grondwater.

SodM adviseert daarom een voorwaarde op te nemen in het besluit voor het in voldoende mate borgen van de veiligheid op lange termijn. Deze voorwaarde vereist dat Nobian een beschrijving van beëindiging oplevert waarin Nobian onderbouwt dat hard insluiten van de door Nobian beoogde cavernes in Haaksbergen veilig kan. Voor een dergelijke onderbouwing is informatie nodig die Nobian met een boring in het Haaksbergen zoutvoorkomen kan verzamelen. Het gaat daarbij om informatie die Nobian verkrijgt door metingen en uit testen aan de boorkern en in de zoutlaag. Deze gegevens heeft Nobian voor Haaksbergen nog niet, maar kan Nobian wel verkrijgen na de eerste boringen. SodM adviseert daarom voor te schrijven dat een beschrijving van beëindiging van de cavernes, met een locatie-specifieke onderbouwing, binnen 18 maanden na de eerste boring moet zijn goedgekeurd door de inspecteur-generaal der mijnen.

Adviezen decentrale overheden

De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat de putmetingen moeten plaatsvinden voordat een caverne wordt ontwikkeld. De provincie en de gemeente stellen dat de voorschriften van artikelen 3 en 4 van het concept-

instemmingsbesluit de adviezen van SodM niet borgen. Uit de artikelen komt niet naar voren dat Nobian de metingen die kunnen helpen met de onderbouwing van veilig afsluiten moet uitvoeren voorafgaand aan caverneontwikkeling.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat de aanvraag tot instemming met het gewijzigd winningsplan Haaksbergen gaat over zoutwinning, niet over gasopslag. Door Nobian is nadrukkelijk aangegeven dat er geen sprake zal zijn van mogelijke gasopslag in de cavernes zodra de zoutwinning voorbij is. De gemeente Haaksbergen stelt dat het mogelijk hergebruik van de cavernes ten behoeve van gasopslag één van de redenen is dat de gemeente haar stem heeft laten horen met betrekking tot de zoutwinning. De gemeente Haaksbergen stelt dat bij eventuele instemming de overweging van secundair gebruik ten behoeve van de energietransitie in een zo vroeg mogelijk stadium verder uit moet worden gewerkt, bijvoorbeeld met een haalbaarheidsstudie.

PDGGO-DTDO / V-11191

Beoordeling van de wijze van winning

De staatssecretaris oordeelt, op basis van de adviezen van TNO-AGE en SodM, dat de voorgenomen zoutwinning planmatig is. Bij planmatig gebruik en beheer van de ondergrond moet er sprake zijn van een efficiënte winning van de delfstof. Er zijn geen andere gebruiksvormen van de ondergrond voorzien.

De staatssecretaris benadrukt naar aanleiding van de adviezen van de gemeente Haaksbergen en de provincie Overijssel dat de cavernes in Haaksbergen niet zullen worden gebruikt voor de opslag van stoffen. Opslag van stoffen in deze cavernes maakt geen onderdeel uit van het winningsplan. Dit besluit staat opslag van stoffen in de cavernes niet toe.

Het winningsplan dient op basis van artikel 25 lid 1 onder f van het Mijnbouwbesluit een beschrijving te bevatten van de wijze waarop de caverne na beëindiging van de winning buiten gebruik wordt gesteld. De staatssecretaris is het met SodM eens dat het huidige winningsplan onvoldoende onderbouwing biedt voor hard insluiten van de cavernes in Haaksbergen. Er ontbreekt een locatie-specifieke onderbouwing gebaseerd op metingen en analyses aan het zout. De staatssecretaris kan op dit moment – vanwege het ontbreken van de meetgegevens – niet beoordelen of hard insluiten van een caverne met het door Nobian aangegeven beoogde volume zal leiden tot een stabiele situatie op de lange termijn. De staatssecretaris stelt dat het noodzakelijk is voor het in voldoende mate borgen van de veiligheid op de lange termijn, dat Nobian een beschrijving van beëindiging oplevert waarin Nobian onderbouwt dat hard insluiten van de door Nobian beoogde cavernes in Haaksbergen veilig kan. De staatssecretaris is het met SodM eens dat voor een dergelijke onderbouwing informatie nodig is die met een boring in het Haaksbergen zoutvoorkomen verzameld kan worden. Op dit punt neemt de staatssecretaris, in lijn met het advies van SodM, een aantal voorwaarden op.

De staatssecretaris schrijft voor dat Nobian binnen 18 maanden na afronding van de eerste boring dient te zorgen voor een door SodM goedgekeurde nadere locatie-specifieke beschrijving van beëindiging, zoals bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel f, van het Mijnbouwbesluit, waarin Nobian de veiligheid op lange termijn aantoot voor de cavernes H-01 tot en met H-05 en H-07 tot en met H-09. Deze moet gebaseerd zijn op een locatie-specifieke analyse. In de beschrijving moet Nobian de effecten op de bodemdaling meenemen, als gevolg van de wijze waarop Nobian de cavernes gaat afsluiten. Het verzamelen en analyseren kost tijd. Tevens is het belangrijk om zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verkrijgen. Om deze reden is gekozen voor een termijn van 18 maanden na de eerste boring. Op dat moment hebben de cavernes nog een dusdanige omvang dat hard afsluiten mogelijk is.

27-3-2024

De staatssecretaris benadrukt dat indien Nobian niet aan dit voorschrift voldoet, het aan de toezichthouder SodM is om vast te stellen of Nobian de voorgenomen winning kan voortzetten.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Aangezien de lokale geologie per locatie kan verschillen stelt de staatssecretaris dat Nobian vanaf de tweede boring per boring de onderbouwing voor hard insluiten opnieuw moet beoordelen met de daarmee verzamelde gegevens. Deze gegevens bestaan in ieder geval uit een druktest om de permeatie te bepalen. De gegevens moet Nobian binnen zes maanden na de boring aan SodM leveren.

PDGGO-DTDO / V-11191

De staatssecretaris merkt op dat de winningsplannen voor de zoutwinning bij Ganzebos instemming van de minister hebben tot en met 2035. Dit biedt de mogelijkheid om de pekkel uit Haaksbergen te verzadigen met zout uit Ganzebos. Nobian dient te voldoen aan de cavernevolumes en de effecten op de bodemdaling zoals beoordeeld in het betreffende winningsplan voor de zoutwinning bij Ganzebos. De verzadiging in de cavernes in Ganzebos mag de grenzen uit deze winningsplannen niet overschrijden.

Conclusie wijze van winning

De staatssecretaris stelt vast dat door de gevraagde wijziging van de zoutwinning Haaksbergen de hoeveelheid te winnen zout niet toeneemt ten opzichte van het winningsplan uit 2013. De gevraagde wijziging maakt een andere vorm van gebruik van de ondergrond niet onmogelijk. De wijziging van de zoutwinning is in overeenstemming met het planmatig gebruik en beheer van de ondergrond (artikel 36, eerste lid van de Mbw). De staatssecretaris concludeert dat de wijziging van het winningsplan niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van winning. De beoordeling van de effecten van de wijze van winning is niet anders dan bij het geldende winningsplan uit 2013 (artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw).

5.2 De effecten van bodembeweging als gevolg van de aanvraag en de maatregelen ter voorkoming van schade

Bodemdaling

Winningsplan

In het winningsplan stelt Nobian gekozen te hebben om een zeer conservatief referentievariant op te stellen om de langetermijneffecten van de zoutwinning inzichtelijk te maken met betrekking tot mogelijke schade aan gebouwen en infrastructuur. De conservatieve variant maakt het ook mogelijk om de langetermijneffecten op de waterhuishouding inzichtelijk te maken.

Het bodemdalingsgebied bevindt zich ten noordwesten van Haaksbergen. In het winningsplan uit 2013 beschreef Nobian na 50 jaar een maximale bodemdaling van 34 cm in het diepste punt van de bodemdalingskom. Nobian heeft er in voorliggend winningsplan voor gekozen om 8 cavernes te ontwikkelen van 1 miljoen m³. Nobian heeft naar aanleiding hiervan een nieuw onderzoek naar de bodemdaling gedaan. De bodemdaling als gevolg van 8 cavernes van maximaal 1 miljoen m³ na 50 jaar productie bedraagt op grond van de nieuwe berekening in het gewijzigde winningsplan maximaal 12 cm. De daadwerkelijk bodemdaling en de daaraan gekoppelde effecten vallen zodoende ruim binnen de grenzen van de prognoses en effecten zoals beschreven in het winningsplan uit 2013.

De berekening van de bodemdaling is gebaseerd op het model zoals ontwikkeld door SROKA en SCHOBBER en gegeneraliseerd door EICKEMEIER. Dit specifieke model is geïntegreerd in de algemeen aanvaarde software van de Solution Mining Research Institution.

27-3-2024

De hydrologische effecten van de bodemdaling zijn bepaald met behulp van een grondwatermodel van het Waterschap Vechtstromen. In deze studie zijn de hydrologische effecten en de afgeleide effecten bepaald voor de referentie-variant. Het uitgangspunt is de bodemdaling 50 jaar na aanvang van de productie. Het grondwatermodel is geverifieerd met behulp van peilbuizen.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Om de effecten van de bodemdaling te onderzoeken zijn berekeningen uitgevoerd met het oppervlaktewatermodel Sobek. Met het waterschap is afgesproken om in een beek het 50-jarige verzakkingseffect op het beekpeil vast te stellen. Nobian heeft de hydrologische effecten en de afgeleide effecten bepaald met als uitgangspunt de bodemdaling 50 jaar na aanvang productie. De berekende peilstijging van de gemiddeld hoogste grondwaterstand bedraagt maximaal 15 cm in de zone met de grootste bodemdaling. Het berekende niveau is vervolgens gebruikt om de overstromingsgebieden te bepalen die eens in de 100 jaar kunnen ontstaan. Dit is zowel gedaan voor de situatie na 50 jaar bodemdaling.

PDGGO-DTDO / V-11191

Nobian stelt dat in het noorden van het gebied een kleine stijging van het beekpeil door bodemdaling ontstaat. De omvang van het gebied dat onder water wordt gezet neemt hier iets toe. Er is geen extra risico voor de bebouwing.

Verlaging van een stuwpeil kan effecten op de gemiddeld hoogste grondwaterstand en daarmee nadelige effecten op landbouw en gebouwen zo nodig hydrologisch eenvoudig opvangen. Andere mogelijkheden zijn de perceelsloten plaatselijk te verdiepen of de ontwatering plaatselijk op de percelen te intensiveren. Dit zal leiden tot een wat hogere basisafvoer in de stromen. De waterlopen zijn ontworpen voor afwatering bij hoogwatersituaties. Een verhoging van de basisafwatering zal volgens Nobian geen problemen opleveren.

Om bodemdaling op de lange termijn te voorkomen of te beperken kiest Nobian voor een gefaseerde veldontwikkeling. Voorafgaand aan de start van de zoutwinning voert Nobian een nulmeting met betrekking tot bodemdaling uit. Gedurende het uitlogen van de 8 cavernes zal Nobian de bodemdaling nauwkeurig meten volgens een in te dienen meetplan. Het nu gehanteerde veldontwerp gaat uit van 8 cavernes met een volume van 1 miljoen m³. Dit is ongeveer een derde van het te ontwikkelen cavernevolumen in het winningsplan uit 2013. De bodemdaling zal dan ook ongeveer een derde zijn van de prognoses die gebaseerd zijn op het winningsplan uit 2013.

Advies TNO-AGE

TNO-AGE stelt dat de maximum hoeveelheid bodemdaling volgens het gewijzigde winningsplan tijdens de winningsfase naar verwachting ruim binnen de oorspronkelijk prognose in het geldende winningsplan voor 12 cavernes zal blijven. TNO-AGE kan zich vinden in de gebruikte waarden voor de kruipsnelheden van het steenzout. Deze zijn gebaseerd op metingen van het gesteente. De kruipsnelheid op lage spanningen is onzeker. Dit valt buiten het bereik van de testcondities van de laboratoriumanalyse. Het effect hiervan is relevant voor de te verwachten bodemdaling tijdens de insluitingsfase en deels ook al tijdens winning. Daarom adviseert TNO-AGE om voor te schrijven onderzoek hiernaar voor te leggen aan de staatssecretaris.

Nobian noemt het CCC als uitvoerende partij. CCC bouwt zowel inhoudelijk als qua experts voort op de resultaten van het KEM-17 project. Over de voortgang van dit onderzoek meldt Nobian niets. Daardoor kan TNO-AGE de voortgang van dat onderzoek voor Haaksbergen fase 1 niet beoordelen. De kwaliteit en relevantie van het onderzoek kan TNO-AGE niet beoordelen. TNO-AGE adviseert om Nobian over de onderzoekagenda en tussenresultaten van het CCC periodiek te laten rapporteren.

27-3-2024

TNO-AGE benadrukt de noodzaak om de convergentie van de cavernes en de daardoor veroorzaakte bodemdaling in één geïntegreerd model te behandelen. De aanpak in het winningsplan Haaksbergen is gebaseerd op een rapport van KBB uit 2012. Dit rapport behandelt die twee aspecten ten onrechte gescheiden. TNO-AGE adviseert om bij instemming met het winningsplan op te nemen, dat Nobian in haar periodieke rapportages over de voortgang van haar onderzoek zowel bodemdaling in één geïntegreerd model als lineaire kruip ten gevolge van begrensde drukoplossing adresseert.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Advies SodM

SodM stelt dat het geschetste beeld van de bodemdaling niet onrealistisch is voor de in het geactualiseerde winningsplan voorgestelde winning. De scenario's geven voor deze periode mogelijk een overschatting van de bodemdaling. Een nieuwe analyse zal niet leiden tot een heel andere maximale daling. SodM adviseert om een realistische inschatting van de maximale bodemdaling ook voor de periode ná de winning voor te schrijven.

SodM stelt de bodemdalingsanalyse van het gewijzigd winningsplan Haaksbergen te onderschrijven. Er zijn onzekerheden en er is een ruime marge genomen.

SodM stelt dat er onderzoek nodig is naar kruipsnelheden bij kleine spanningsverschillen. Deze zijn namelijk relevant voor de situatie na winning. SodM stelt dat 34 cm bodemdaling voor 50 jaar na de start van de winning een conservatieve schatting is. SodM stelt dat er onvoldoende rekening is gehouden met de bodemdaling op de zeer lange termijn. Het is van belang bij de inschatting van gevolgen van de winning rekening te houden met doorgaande bodemdaling tot 5 mm per jaar. De bodemdaling loopt nog eeuwenlang door en is niet te stoppen. SodM stelt dat de geschetste maatregelen passend moeten zijn bij de bodemdaling die ontstaat als gevolg van de zoutwinning op grond van dit winningsplan. De maatregelen moeten ook passen bij de jaren daarna.

SodM stelt dat er geen problemen in de waterafvoer zullen ontstaan.

Het is gebruikelijk om in een winningsplan een maximaal bodemdalingsscenario op te nemen. De effecten daarvan op de omgeving moet Nobian beschrijven. Op basis van deze analyse beoordeelt de staatssecretaris wat de maximaal vergunde bodemdaling is waarop SodM kan toezien. Deze realistische bodemdalingsprognose vormt de basis waarop de lokale overheden hun mitigerende maatregelen kunnen voorbereiden. SodM stelt dat een maximum worst-case bodemdaling minder wordt dan de 34 cm uit het geldende winningsplan. Dit getal is berekend voor twaalf cavernes van 2,1 miljoen m³. Dit is een behoorlijke reductie. Bovendien verwacht SodM dat het dalende gebied in grootte een stuk beperkter is. SodM adviseert dat het definitieve instemmingsbesluit is gebaseerd op een realistische maximale bodemdalingskaart op basis van een relevant worst-case scenario.

Advies Tcbb

De Tcbb stelt belang te hechten aan onderzoek naar kruipsnelheden bij kleine spanningsverschillen om met de resultaten daaruit de bodemdaling aan het einde van de productieperiode, en daarna, beter te kunnen inschatten. Op basis daarvan kan een insluitingsmethode worden vastgesteld. De Tcbb kan de schadeverwachting ten gevolge van de bodemdaling in de periode na de zoutproductie pas goed beoordelen als de bodemdaling geschat wordt op basis van een reëel scenario of relevant worst-case scenario. De Tcbb adviseert dat dit onderzoek wordt uitgevoerd voordat wordt ingestemd met het winningsplan.

Adviezen decentrale overheden

De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat de staatssecretaris in artikel 1 van het conceptbesluit voorschrijft dat de bodemdaling tijdens productie maximaal 12 cm mag zijn in het diepste punt na 50 jaar. Eerder in het concept-besluit geeft de staatssecretaris aan 12 cm bodemdaling te herleiden uit figuur 11 van het winningsplan van Nobian. De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat niet duidelijk is hoe de staatssecretaris op 12 cm komt. De binnenste contourlijn geeft immers 11 cm aan maar dit is geen maximale waarde. Die maximale daling bevindt zich binnen deze contour maar hiervoor geeft het figuur noch de aanvraag een waarde. De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat eventuele instemming gebaseerd moet zijn op het worst-case scenario bodemdaling tijdens zoutwinning met acht cavernes. Dit is nu niet gebeurd aangezien er geen maximale waarde bekend is.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Het waterschap Vechtstromen stelt dat in het nu voorliggende winningsplan, waarin wordt uitgegaan van 8 cavernes, een bodemdalingsprognose is gegeven van 11 cm tot aan het moment van de insluiting. Na insluiting zal de bodemdaling met een constante snelheid doorgaan tot een maximale bodemdaling van 34 cm. Deze 34 cm is echter gebaseerd op het oude winningsplan waarbij is uitgegaan van 12 cavernes. De uiteindelijk maximaal te verwachten bodemdaling is niet bepaald voor het ontwerp met 8 cavernes. Daarnaast wordt door SodM aangegeven dat onvoldoende onderbouwd is dat de beoogde harde insluiting van de cavernes zal leiden tot een stabiele situatie. Het waterschap Vechtstromen adviseert om voordat de daadwerkelijk zoutwinning van start gaat, Nobian de verplichting op te leggen om de lange termijn bodemdalingseffecten in kaart te brengen op grond van het winningsplan waarmee ingestemd wordt.

Beoordeling bodemdaling

De staatssecretaris stelt dat het definitieve instemmingsbesluit gebaseerd moet zijn op een realistische maximale bodemdalingskaart op basis van een relevant worst-case scenario. De staatssecretaris stelt op basis van figuur 11 van het winningsplan vast dat de bodemdaling als gevolg van 8 cavernes van maximaal 1 miljoen m³ 50 jaar na aanvang productie maximaal 12 cm bedraagt. De binnenste contourlijn geeft immers 11 cm aan. De afstand tussen de binnenste 2 contouren bedraagt 1 cm. Dit betekent dat de zoutwinning de in het winningsplan uit 2013 toegestane maximale bodemdaling van 34 cm niet overschrijdt. Hij baseert zich daarbij op het advies van SodM en TNO-AGE. Op basis daarvan zijn redelijkerwijs geen extra of andere effecten te verwachten als gevolg van de zoutwinning dan bij de instemming met het winningsplan uit 2013 zijn beoordeeld.

De instemming is gebaseerd op het worstcasescenario bodemdaling na 50 jaar na aanvang van de zoutwinning met 8 cavernes. De bodemdaling bedraagt in dit worstcasescenario maximaal 12 cm. Nobian mag deze 12 cm bodemdaling niet overschrijden. SodM ziet hierop toe.

De staatssecretaris is het met SodM eens dat er onvoldoende rekening is gehouden met de bodemdaling op de zeer lange termijn. Het winningsplan beschrijft de effecten die optreden tot 50 jaar na de start van de winning. Ook daarna kan bodemdaling als gevolg van zoutwinning plaatsvinden. De staatssecretaris stelt dat de geschetste maatregelen passend moeten zijn bij 12 cm 50 jaar na de start van de winning. De maatregelen moeten ook passend zijn voor de jaren daarna. Om een realistisch beeld van de bodemdaling te verkrijgen schrijft de staatssecretaris een nieuwe analyse van de effecten op de bodemdaling voor in artikel 2 lid 3 bij dit besluit, wanneer zicht is op veilige afsluiting van de cavernes.

De bodemdaling wordt gemeten conform een meetplan (artikel 30 Mbb). Indien uit de metingen blijkt dat de bodemdaling groter dreigt te worden dan in dit winningsplan is beschreven, kan Nobian de winning conform dit winningsplan niet voortzetten.

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Om het Waterschap Vechtstromen te kunnen laten anticiperen op de bodemdaling schrijft de staatssecretaris voor dat Nobian zorgt voor het aanbieden van de volgende gegevens, aan het waterschap:

PDGGO-DTDO / V-11191

- het actuele statusrapport van de bodemdaling na uitvoering van iedere waterpassing, binnen 12 weken na het indienen van het meetregister bij SodM;
- een 5-jaarlijks statusrapport ten aanzien van de winning in relatie tot de bodemdalingsprognoses in het winningsplan.

Aan de hand van de statusrapporten en de beschrijving van de effecten van beëindiging kan Nobian in nauwe samenwerking met het waterschap Vechtstromen, op grond van de lange termijn bodemdalingseffecten, een nieuwe doorvertaling maken naar de effecten op het watersysteem.

Dit stelt Nobian en het waterschap in staat om procesafspraken te maken over de mitigerende maatregelen die eventueel nodig zijn om de negatieve effecten op het watersysteem te beperken of te voorkomen.

De staatssecretaris is het met TNO-AGE eens dat Nobian betrokkenen moet informeren over de onderzoeksprogramma en tussenresultaten van het CCC. De staatssecretaris stelt echter dat het instemmingsbesluit met het winningsplan niet de geschikte plek is om een onderzoeksprogramma te bepalen en te benoemen. Dit neemt niet weg dat het gewenst is om in overleg met Nobian tot een goede uitwisseling van onderzoeksresultaten te komen. Voortgaande uitwisseling van nieuwe inzichten is van belang tussen Nobian, de staatssecretaris, de betrokken omgeving, SodM en andere partijen in Nederland die zich bezighouden met kennisontwikkeling op het gebied van zoutwinning.

Bodemtrilling

De beschrijving van bodemtrillingen als gevolg van de zoutwinning op basis van dit winningsplan wijzigt niet ten opzichte van het winningsplan uit 2013. Het risico op het voorkomen van voelbare bodemtrillingen als gevolg van de geplande zoutwinning acht Nobian verwaarloosbaar klein.

Advies TNO-AGE

TNO onderschrijft het nut van een meet- en regelprotocol en de installatie van een micro seismisch meetnetwerk en adviseert om dit voor de start van de winning als een verplichting op te nemen in het besluit.

Advies SodM

SodM stelt dat de cavernes zich op voldoende afstand van (van nature aanwezige) breuken moeten bevinden. SodM stelt dat de aanleg van een microseismisch netwerk om inzicht te krijgen in ondergrondse processen nodig is. Tevens is SodM van mening dat een meet- en regelprotocol nodig is. Waarbij SodM adviseert om een stoplichtsysteem voor te schrijven. SodM adviseert daarnaast een goedgekeurd seismisch risicobeheersplan (SRB) voor te schrijven. Om duidelijkheid te kunnen verschaffen over de effecten van winning adviseert SodM dat de staatssecretaris voorschrijft gedurende ten minste 6 maanden voordat er ondergrondse activiteiten plaatsvinden het achtergrondniveau van natuurlijke trillingen te observeren. Dit meetnetwerk dient ten minste 6 maanden voor winning volledig operationeel te zijn.

Adviezen decentrale overheden

De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat de staatssecretaris in artikel 6 van het concept-instemmingsbesluit voorschrijft dat Nobian uiterlijk 6 maanden voor de winning een seismisch risicobeheersplan bij de staatssecretaris moet indienen. De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat zoutwinning niet kan plaatsvinden voordat SodM het seismisch risicobeheersplan heeft goedgekeurd. De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat de staatssecretaris dit in het voorschrift niet heeft geborgd.

Programma DG Groningen en Ondergrond

Directie Transitie Diepe Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

De gemeente Haaksbergen stelt dat voorafgaand aan het ontwikkelen van cavernes en het winnen van zout metingen moeten worden uitgevoerd zodat vooraf de risico's en consequenties duidelijk zijn. De gemeente Haaksbergen stelt dat het seismisch risicobeheersplan voorafgaande aan het instemmingsbesluit bekend moet zijn en daarvan onderdeel moet uitmaken. In het seismisch risicobeheersplan moeten de gevolgen van de meetresultaten zijn beschreven.

Beoordeling bodemtrilling

De staatssecretaris stelt op basis van de adviezen van SodM en TNO-AGE vast dat bij de instemming op het winningsplan uit 2013 de effecten als gevolg van bodemtrillingen zijn beoordeeld. De kans op een beving als gevolg van de zoutwinning Haaksbergen blijft beperkt. Er zijn redelijkerwijs geen andere effecten te verwachten als gevolg van een bodemtrilling, dan bij de instemming op het winningsplan uit 2013 zijn beoordeeld.

De staatssecretaris is het met SodM, TNO-AGE en de decentrale overheden eens dat de aanleg van een microseismisch netwerk nodig is om inzicht te krijgen in ondergrondse processen. Trillingen vanaf in ieder geval 1,0 magnitude kunnen daarmee worden gemeten. De staatssecretaris neemt de voorwaarde op dat het winningsplan-specifieke risicobeheersplan en het microseismisch meetnetwerk ten minste 6 maanden voor aanvang van de winning volledig operationeel moeten zijn. Nobian moet dit risicobeheersplan voorafgaand indienen bij de staatssecretaris. De staatssecretaris kan zich voorstellen dat Nobian, voor zo ver dat mogelijk is, bestaande beheerssystemen uitbreidt op basis van locatiespecifieke omstandigheden.

De staatssecretaris schrijft voor dat Nobian de volgende onderdelen in het risicobeheersplan opneemt:

- de methodiek waarmee het seismisch risico wordt bepaald;
- het microseismisch meetnetwerk;
- het risicobeheerssysteem waarmee het seismisch risico en de schade zo veel mogelijk worden beperkt;
- de beslis- en escalatiestructuur door middel van een stoplichtsysteem;
- de halfjaarlijkse publicatie van meet- en monitoringsresultaten.

De staatssecretaris stelt dat het micro-seismisch meetnetwerk ten minste zes maanden voor aanvang van de winning volledig operationeel moet zijn. Zodoende worden voorafgaand aan het ontwikkelen van cavernes en het winnen van zout metingen uitgevoerd. Vooraf zijn de risico's en consequenties duidelijk. De staatssecretaris schrijft voor waaruit het seismisch risicobeheersplan moet bestaan. Door middel van een beslis- en escalatiecultuur moet in het seismisch risicobeheersplan de gevolgen van de meetresultaten worden beschreven. De staatssecretaris stelt dat het seismisch risicobeheersplan wordt voorgelegd aan SodM. Hiermee is geborgd dat Nobian zonder een goedgekeurd seismisch risicobeheersplan niet kan starten met de zoutwinning. De staatssecretaris benadrukt naar aanleiding van de adviezen van de provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen dat zoutwinning niet kan plaatsvinden voordat SodM akkoord gaat met het seismisch risicobeheersplan.

Natuur en Milieu

Programma DG Groningen en Ondergrond

Directie Transitie Diepe Ondergrond

Winningsplan

Nobian stelt dat nadelige gevolgen voor het milieu kunnen ontstaan wanneer pekkel of dekenvloeistof uitstroomt uit de leiding of put. Nobian hanteert een Pipeline Integrity Management System (PIMS) en een Well Integrity Management System (WIMS) om de integriteit van de leidingen respectievelijk de putten te bewaken en in stand te houden. Dit voorkomt dat pekkel of dekenvloeistof uitstroomt uit de installatie. Ook brengt Nobian bodembeschermende voorzieningen aan bij de constructie van de zoutwinningslocaties. Hiermee realiseert Nobian een verwaarloosbaar bodemrisico.

PDGGO-DTDO / V-11191

Het putontwerp bestaat uit 3 concentrische buizen. De Last Cemented Casing (LCC) met gasdichte koppelingen vormt de primaire barrière naar het omringende gesteente. De ruimte tussen de buizen is gevuld met HVO. HVO beschermt de buizen tegen corrosie. Nobian monitort de vloeistofdruk en injectievolume van de HVO constant. De zoet water- en pekkelwater buizen staan in contact met de caverne. Nobian monitort de drukken. Nobian monitort ook de injectie- en productievolumes om lekkage direct te meten. Het meten van het grondwater in de buurt van de putten is noodzakelijk. Een verontreiniging van het grondwater bij een eventuele lekkage uit de put kan Nobian dan waarnemen.

Nobian stelt dat bij het putontwerp rekening gehouden is met de mogelijke aanwezigheid van koolwaterstoffen en waterstofsulfide. Nobian stelt dat het in werkprogramma voor de boringen verder ingaat op het beheersen van de mogelijke risico's. Dit werkprogramma moet tenminste 4 weken voor de aanvang van de werkzaamheden in het bezit zijn van SodM die hierop toeziet. Nobian geeft aan dat de gebruikte buis geschikt is voor de drukken die relevant zijn voor zoutwinning en dat de te gebruiken koppelingen zijn geclassificeerd als gasdicht. Het cement en de mond voldoen hier ook aan.

Daarnaast heeft Nobian onderzoek gedaan naar milieuvriendelijkere alternatieven voor het gebruik van diesel als dekenvloeistof. Als beste alternatief is hierbij HVO naar voren gekomen. Deze stof is qua eigenschappen en functionaliteit vergelijkbaar aan diesel, maar dan zonder schadelijke componenten voor het milieu.

Nobian beschrijft dat in het gebied waar de bodemdaling als gevolg van de zoutwinning invloed zou kunnen hebben op de waterhuishouding, geen beschermde natuurgebieden voorkomen. Nadelige gevolgen voor natuur als gevolg van veranderingen in de waterhuishouding zijn daardoor niet te verwachten.

Advies SodM

SodM stelt dat Nobian nadelige gevolgen voor het milieu zo veel als mogelijk moet voorkomen. Gebreken aan de put moet Nobian direct melden. SodM adviseert een voorwaarde op te nemen dat Nobian de integriteit van de putten bewaakt met een WIMS en de integriteit van de pijpleidingen met een PIMS. SodM adviseert een grondwaterbeschermingsplan en periodieke grondwatermetingen voor te schrijven.

SodM stelt de gedetailleerde ontwerpen van de putten te toetsen bij de beoordeling van het werkprogramma voor de boringen. De putten zijn ontworpen voor zoutwinning.

SodM stelt dat de minimale dikte van de pijler van het dak van het Zechstein Z1 zout ruimschoots gehaald zal worden. SodM stelt verder dat er boven de primaire seal in het Zechstein Z1 zout een tweede seal van afwisselend anhydriet, dolomiet

27-3-2024

en kleisteen ligt. Om de integriteit van de afdekkende lagen voldoende te borgen moet scheurvorming tijdens en na de winning worden voorkomen. De wetenschappelijke ontwikkelingen sinds 2012 rechtvaardigen een herbeoordeling van de geologische analyses uit 2012.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Advies decentrale overheden

De provincie Overijssel stelt dat op drinkwaterwinning geen nadelige effecten te verwachten zijn, aangezien deze buiten de invloedssfeer van de zoutwinning en bodemdalingskom zijn gelegen. Voor de gevolgen voor natuur, milieu en ruimtelijke ontwikkelingen verwijst de provincie Overijssel naar haar adviezen op de aanvragen voor de omgevingsvergunningen.

PDGGO-DTDO / V-11191

Beoordeling natuur en milieu

De staatssecretaris beoordeelt de aanvraag op mogelijke gevolgen voor natuur en milieu door bodembeweging. Bodembeweging kan gevolgen hebben voor natuur en milieu. Dit is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen. Voor bodemtrilling geldt dat alleen uitzonderlijk zware trillingen gevolgen kunnen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij de zoutwinning in Haaksbergen niet aan de orde.

Bodemdaling kan in algemene zin de waterhuishouding beïnvloeden. Dit kan effecten hebben op natuur en milieu. Bodemdaling beïnvloedt de hoogte van het waterpeil in absolute zin niet. Bodemdaling kan wel gevolgen hebben voor het waterpeil in relatieve zin. Het water komt hoger te staan ten opzichte van het maaiveld. Dit kan leiden tot vernatting en daarmee tot nadelige (of voordelige) gevolgen voor natuur en milieu.

De toekomstige bodemdaling als gevolg van de zoutwinning Haaksbergen bedraagt maximaal 12 cm tot 50 jaar na aanvang van de winning en blijft daarmee binnen de al in 2013 berekende totale bodemdaling van 34 cm als gevolg van de zoutwinning in Haaksbergen. Nobian heeft in de analyse van de effecten rekening gehouden met de bodemdaling van 34 cm. Van een toename of extra bodemdaling ten opzichte van het geldende winningsplan is dan ook geen sprake.

De staatssecretaris stelt op basis van de ontvangen adviezen vast dat de toekomstige bodemdaling naar verwachting geen zodanig negatieve effecten op natuur en milieu zal veroorzaken dat hij zijn instemming aan het winningsplan Haaksbergen zou moeten onthouden.

Om zout te kunnen winnen heeft Nobian niet alleen de instemming van de staatssecretaris nodig met het winningsplan. Nobian heeft ook omgevingsvergunningen nodig voor de activiteiten waarmee de daadwerkelijke zoutwinning en de daarmee verband houdende werkzaamheden plaatsvinden. De afweging van de bovengrondse gevolgen van het in werking hebben van zoutwinningsinstallaties op natuur en milieu vindt plaats in het kader van de omgevingsvergunningen voor deze installaties.

De staatssecretaris is het met SodM eens dat Nobian de integriteit van de putten moet beheersen met een WIMS. Deze moet voldoen aan de geldende technische standaarden. Nobian heeft in het winningsplan beschreven dat Nobian een WIMS hanteert om de integriteit van de putten te bewaken en in stand te houden. De staatssecretaris zal dit in een voorschrift opnemen. De staatssecretaris vindt het net als SodM belangrijk dat Nobian het grondwater beschermt. De staatssecretaris zal hierover een voorschrift opnemen. De afweging van de gevolgen van het in werking hebben van de zoutwinningsinstallaties op het grondwater vindt plaats in het kader van de omgevingsvergunningen voor deze installaties.

De staatssecretaris is het met SodM eens dat de wetenschappelijke ontwikkelingen sinds 2012 een herbeoordeling van de caverne-stabiliteitsanalyses (2012) rechtvaardigen en neemt dit voorschrift over.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

5.3 Risico's voor de veiligheid en schade

Winningsplan

PDGGO-DTDO / V-11191

Nobian stelt dat schade aan gebouwen of infrastructuur als gevolg van bodemdaling onwaarschijnlijk is. De beschrijving van de risico's voor de veiligheid en eventuele schade wijzigt niet ten opzichte van het huidige winningsplan.

Advies SodM

SodM stelt geen directe schade aan gebouwen of infrastructuur te verwachten. SodM stelt dat de verwachting van Nobian met betrekking tot directe en indirecte schade reëel is. De gemeente en het waterschap moeten wel in staat zijn om adequate maatregelen te nemen om negatieve effecten van de bodemdaling te beheersen.

SodM stelt dat de kans op schade door trillingen in en rond zoutcavernes zeer klein is.

Advies Tcbb

De Tcbb stelt geen schade aan bebouwing ten gevolge van de bodemdaling door de zoutwinning te verwachten in de productieperiode tot 2032.

De Tcbb onderschrijft het nut van de monitoring van de bodemdaling met waterpassing en InSAR die Nobian zal uitvoeren tot 30 jaar na beëindiging van de productie. Het is echter onduidelijk of er met deze monitoring tijdig maatregelen kunnen worden genomen om schade te voorkomen of te beperken. De Tcbb onderschrijft het nut van het voornemen van Nobian om te handelen via een vooraf opgesteld meet- en regelprotocol dat voorziet in beheersmaatregelen bij overschrijding van bepaalde waarden.

De Tcbb acht de kans op geïnduceerde seismiciteit klein. Mocht er toch een geïnduceerde aardbeving optreden, dan is de schade voor het merendeel van cosmetische aard met een kleine kans op lichte constructieve schade. De Tcbb onderschrijft het nut van het plan van Nobian om een (micro)seismisch meetnet te installeren bij Haaksbergen en het opstellen van een seismisch risicobeheersplan met stoplichtsysteem en communicatieprotocol, beide voorafgaand aan de aanvang van de winning. De Tcbb adviseert dit als voorwaarde te verbinden aan instemming met het winningsplan, evenals een voorwaarde voor het operationeel zijn van dit netwerk zes maanden voor aanvang van de winning. De Tcbb stelt dat het huidige winningsplan onvoldoende onderbouwt dat de integriteit van de insluitende lagen gewaarborgd is bij hard insluiten van de beoogde cavernes in Haaksbergen en dat dit leidt tot een stabiele situatie.

Advies decentrale overheden

De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat ondanks dat de schade aan gebouwen verwaarloosbaar wordt geacht, deze niet helemaal kan worden uitgesloten. De provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen stellen dat een schaderegeling op voorhand optimaal geregeld moet zijn. Daarbij hoort volgens de provincie en de gemeente niet dat eventueel gedupeerden van een beving zelf -dan wel via het loket Commissie Mijnbouwschade- moeten bewijzen dat opgetreden schade ook daadwerkelijk door zoutwinning is veroorzaakt. De provincie en de gemeente stellen dat deze bewijslast bij Nobian hoort te liggen, zoals bij wet is geregeld voor het gasveld Groningen.

27-3-2024

De gemeente vraagt aandacht voor de hoofdafvoeren van het leidingwerk van Haaksbergen. De rioleringsleidingen in de gemeente liggen op grotere diepte dan gemiddeld en zijn door het gekozen materiaal gevoeliger voor spanningswisselingen in de omringende grond. Bij het ontstaan van zakken in het stelsel van vrij verval, nemen de beheerkosten van het stelsel toe door extra verstoppingen vanwege opeenhoping van vuil, slijtage en energie door bijvoorbeeld extra pompkracht.

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

De gemeente stelt dat op de hoge zandgronden belangrijk is dat water zoveel mogelijk wordt vastgehouden, zeker met de huidige ontwikkelingen van het klimaat. De gemeente Haaksbergen stelt dat voorstellen met betrekking tot het verdiepen van watergangen en het algemeen verlagen van beekpeilen niet aan de orde is. Indien het noodzakelijk is een 'polder' aan te leggen, moeten deze kosten ten laste komen van de winning en niet van de maatschappij. Door het winningsgebied lopen een drietal voor Haaksbergen belangrijke vrij-vervalrioleringen. Tevens lopen deze vrij-vervalrioleringen voor een belangrijk deel evenwijdig aan de voorgenomen lijn van winputten. Door hun diepteligging en het gebruikte materiaal zijn deze vrij-vervalrioleringen zeer gevoelig voor bodemdalingen. De bedrijfszekerheid en borging van de dekking van de extra kosten die in de toekomst kunnen ontstaan door bodemdaling moeten door Nobian zijn geborgd.

De gemeente stelt dat te nemen mitigerende maatregelen door de decentrale overheid op kosten van de zoutwinning moeten komen en niet ten laste van de maatschappij.

Het waterschap Vechtstromen stelt dat de gepresenteerde effecten op het watersysteem uit het MER zoutwinning Haaksbergen van 1 september 2021 komen. Het waterschap stelt dat een aantal conclusies in het MER onvoldoende zijn onderbouwd. Het waterschap stelt dat de geprognoseerde bodemdaling niet goed doorvertaald is naar de effecten op het watersysteem.

Op grond van de geschetste onzekerheden met betrekking tot de bodemdalingsprognose stelt het waterschap op dit moment geen goede inschatting te kunnen maken of adequate maatregelen genomen kunnen worden en welke kosten dit met zich meebrengt om de negatieve effecten op het watersysteem te mitigeren.

Het waterschap stelt dat Nobian in nauwe samenwerking met het waterschap Vechtstromen, op grond van de lange termijn bodemdalingseffecten, een nieuwe doorvertaling moet maken naar de effecten op het watersysteem en om procesafspraken te maken over de mitigerende maatregelen die eventueel nodig zijn om de negatieve effecten op het watersysteem te beperken of te voorkomen.

Beoordeling risico's voor veiligheid en schade

De staatssecretaris constateert op basis van de ontvangen adviezen dat het risico op schade beperkt is. Op basis van het advies van SodM bepaalt de staatssecretaris dat het veiligheidsrisico als gevolg van de zoutwinning Haaksbergen verwaarloosbaar is. Er zijn geen aanvullende voorwaarden noodzakelijk. Op basis hiervan constateert de staatssecretaris dat de veiligheid van omwonenden niet in gevaar is.

Omwonenden die denken schade te hebben door bodembeweging als gevolg van de zoutwinning Haaksbergen kunnen hun schadeclaim indienen bij Nobian of bij de Commissie mijnbouwschade. Deze commissie onderzoekt het oorzakelijk verband tussen een schade en de zoutwinning van Nobian. Hiermee wordt de bewijslast feitelijk uit handen genomen van degene die schade heeft gemeld. De schade die ontstaat door de zoutwinning door Nobian moet Nobian vergoeden op grond van het burgerlijk recht.

De staatssecretaris stelt dat te nemen mitigerende maatregelen door gemeente Haaksbergen met betrekking tot het vrijvalriool op kosten van Nobian moeten komen en niet ten laste van de maatschappij. De staatssecretaris stelt dat Nobian gegevens op grond van de lange termijn bodemdalingseffecten moet verstrekken. Zo kunnen het waterschap Vechtstromen en de gemeente Haaksbergen een nieuwe doorvertaling maken naar de effecten op het watersysteem en het vrijvalriool en de mitigerende maatregelen die eventueel nodig zijn om de negatieve effecten op het watersysteem te beperken of te voorkomen.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Om de gemeente Haaksbergen en het waterschap Vechtstromen te kunnen laten anticiperen op de bodemdaling, schrijft de staatssecretaris voor dat Nobian zorgt voor het aanbieden van de volgende gegevens aan de decentrale overheden:

- het actuele statusrapport van de bodemdaling na uitvoering van iedere waterpassing binnen 12 weken na het indienen van het meetregister bij de inspecteur-generaal der mijnen;
- een 5-jarlijks statusrapport ten aanzien van de winning in relatie tot de bodemdalingsprognoses in het winningsplan.

Nobian is op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk voor de kosten van mitigerende en eventuele andere maatregelen die ten gevolge van de bodemdaling door de zoutwinning moeten worden getroffen. Kosten voor het treffen van maatregelen als gevolg van de zoutwinning moeten daarom door Nobian worden vergoed.

Conclusie

De staatssecretaris stelt vast dat de gevraagde wijziging van de winning niet leidt tot een andere beoordeling van de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, dan bij de beoordeling van het winningsplan uit 2013, waarmee de minister heeft ingestemd.

5.4. Overige onderwerpen

Financiële zekerheid

SodM adviseert om een voorwaarde op te nemen of een separaat besluit te nemen waarin de staatssecretaris vastlegt dat Nobian financiële zekerheid stelt ter dekking van de aansprakelijkheid voor de schade die ontstaat als gevolg van de voorgenomen zoutwinning en voor de kosten voor het verwijderen van de voorgenomen mijnbouwwerken.

Lusten en lasten

De provincie Overijssel stelt dat er een regeling moet zijn die de lasten en lusten met elkaar in balans brengt. Inwoners in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt ervaren vaak alleen de lasten van mijnbouw. De provincie stelt dat de staatssecretaris tegemoet moet komen aan deze lasten op een manier die passend is bij de omvang van de mijnbouwactiviteit en de wensen uit het gebied. De provincie stelt dat de staatssecretaris met de inwoners van het gebied in gesprek moet gaan.

Informatievoorziening

De provincie Overijssel en het waterschap Vechtstromen stellen dat Nobian niet alleen voorafgaand maar ook tijdens de zoutwinning voor goede informatievoorziening moet zorgen. Inwoners in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt stellen het doorgaans op prijs op de hoogte te worden gesteld van ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden of nog gaan plaatsvinden. De provincie en het waterschap stellen dat Nobian elk kwartaal verslag moet uit brengen over deze ontwikkelingen aan inwoners van het gebied.

Vertrouwelijkheid

De gemeente Haaksbergen stelt dat de staatssecretaris de gemeente niet in de gelegenheid heeft gesteld de toegezonden stukken open en transparant te delen met de gemeenteraad. De staatssecretaris heeft de mogelijkheid geboden een embargo op te leggen, maar tevens aangegeven dat de gemeente de in vertrouwen verstrekte stukken niet mag openbaren. Hieruit leidt de gemeente af dat de staatssecretaris bedoeld heeft geheimhouding op te leggen. De gemeente stelt dat geheimhouding opleggen op alle stukken onjuist is. De gemeente is verzocht bedrijfsgegevens in het winningsplan vertrouwelijk te behandelen. De staatssecretaris had om die reden op enkele of onderdelen van de toegezonden stukken geheimhouding kunnen opleggen.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Toekomstplannen

De provincie Overijssel en het waterschap Vechtstromen constateren dat Nobian maar voor hooguit tien jaar genoeg zout kan winnen in Haaksbergen met dit winningsplan om haar zoutfabriek in Hengelo draaiende te houden. De provincie en het waterschap verzoeken er bij Nobian op aan te dringen om met bewoners en belanghebbenden in gesprek te gaan over zijn toekomstplannen. Gezien de termijnen die gepaard gaan met het aanvragen van nieuwe vergunningen is het niet ondenkbaar dat belanghebbenden binnen afzienbare tijd met nieuwe vergunningaanvragen worden geconfronteerd.

Beoordeling van de adviezen op de overige onderwerpen

De staatssecretaris is zich bewust van de omgeving waarin mijnbouwactiviteiten plaatsvinden en heeft begrip voor de genoemde adviespunten. De staatssecretaris toetst de aanvraag inclusief de adviezen en weegt deze aan de in de Mbw opgenomen toetsingsgronden. Uitsluitend die onderdelen van een advies die relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag aan de in de Mbw opgenomen gronden kan de staatssecretaris bij zijn besluit betrekken. Enkel deze onderdelen kunnen eventueel leiden tot voorschriften aan het besluit. Onderdelen van een advies die zien op andere zaken dan waar de toetsingsgronden op zien kan de staatssecretaris niet in zijn afweging betrekken en kunnen geen grond vormen voor het weigeren van instemming of het opnemen van voorschriften

Financiële zekerheid

De staatssecretaris merkt allereerst op dat Nobian de schade moet vergoeden die ontstaat als gevolg van de zoutwinning van Nobian (artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek). Vergoeding vindt plaats uit het Waarborgfonds mijnbouwschade aan natuurlijke personen wanneer Nobian hier door faillissement niet (meer) toe in staat is (artikel 137 e.v. van de Mbw). Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet en kan de staatssecretaris niet bij voorschrift in een besluit regelen.

Nobian heeft net als andere zoutbedrijven moeten bijdragen aan de vorming van het initiële vermogen van dit waarborgfonds. Deze bijdrage is vastgelegd in artikel 121 van het Mbb. Nobian moet dit waarborgfonds volgens de regels uit het Mijnbouwbesluit aanvullen. De hoogte van dit bedrag is afhankelijk van de voorschotten die in het voorafgaande kalenderjaar ten laste van het waarborgfonds in verband met de activiteiten van Nobian zijn betaald.

De staatssecretaris stelt dat hij de verplichting tot het stellen van een financiële zekerheidsstelling niet kan opleggen in een instemmingsbesluit. De Mbw biedt immers geen mogelijkheden om aan een instemmingsbesluit voorwaarden te verbinden die zien op schadevergoeding of het stellen van financiële zekerheid daarvoor. Artikel 46 van de Mbb geeft een uitdrukkelijke grondslag om financiële zekerheid te stellen bij een op grond van dit artikel genomen besluit. Eenzelfde voorwaarde kan de staatssecretaris dan niet als voorschrift aan een besluit over instemming met een winningsplan als bedoeld in artikel 36 van de Mbw verbinden.

De staatssecretaris verwijst hierbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de zaak over het Winningsplan 2013 van Nedmag (ABRS 22 juli 2015, ECLI:NL: RVS:2015:2320, herhaald ABRS 18 november 2015, ECLI:NL: RVS: 2015:3578). De staatssecretaris kan echter onder de voorwaarden genoemd in artikel 46 van de Mbw op ieder moment bij afzonderlijk besluit bepalen dat passende zekerheden gesteld dienen te worden.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

De staatssecretaris is het met SodM eens dat Nobian de mijnbouwinfrastructuur na beëindiging van het gebruik op een veilige en milieuvriendelijke wijze moet verwijderen. De Mbw bevat bepalingen over het verwijderen en hergebruiken van mijnbouwinfrastructuur en de in dat kader te stellen financiële zekerheden. Om te voorkomen dat de kosten van de verwijdering van mijnbouwwerken voor de Nederlandse Staat komen kan de staatssecretaris zo nodig op grond van artikel 47 van de Mbw bepalen dat Nobian zekerheid stelt aan de Nederlandse Staat in een separaat besluit.

Lusten en lasten

De staatssecretaris vindt het van belang dat Nobian bijdraagt aan een evenwichtige verdeling van lusten en lasten in de omgeving van een mijnbouwlocatie. Nobian heeft hierover afspraken gemaakt met de gemeente Haaksbergen. De staatssecretaris gaat er vanuit dat Nobian de gemaakte afspraken nakomt.

Informatievoorziening

De staatssecretaris is het met de provincie Overijssel en de gemeente Haaksbergen eens dat tijdige en transparante communicatie met inwoners en andere betrokken partijen, zoals gemeente, provincie en waterschap, plaats moet vinden. De staatssecretaris stelt dan ook dat Nobian regelmatig verslag moet uitbrengen over de stand van zaken en nieuwe ontwikkelingen. Nobian dient dit jaarlijks op een publieksvriendelijke wijze te doen. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van een bijeenkomst of het openbaren van informatie via een website. Hierbij dient op een publieksvriendelijke manier onder andere ingegaan te worden op meet-en monitoringsresultaten. Dit jaarverslag wordt ook aangeboden aan SodM. Daarnaast vindt de staatssecretaris het belangrijk dat Nobian het bestuurlijke gesprek met de regio actief blijft voeren.

De staatssecretaris adviseert Nobian ook nadrukkelijk om contact met het waterschap Vechtstromen te houden over de gevolgen voor grondwater en het waterbeheer.

Vertrouwelijkheid

De staatssecretaris stelt dat de gemeente in de gelegenheid is gesteld de toegezonden stukken te delen met de gemeenteraad. De staatssecretaris heeft de mogelijkheid geboden een embargo op te leggen. De staatssecretaris heeft hierbij niet geheimhouding van de stukken richting de gemeenteraad beoogd. De staatssecretaris benadrukt dat hij alle relevante stukken op 28 juni 2023 heeft geopenbaard. Dit betreft de publieksversie van het winningsplan inclusief bijlagen en alle ontvangende adviezen.

Toekomstplannen

De staatssecretaris stelt dat dit winningsplan voorziet in 8 cavernes waarmee Nobian de komende jaren zout kan winnen in de gemeente Haaksbergen. De staatssecretaris stelt dat eventuele toekomstplannen voor zoutwinning van Nobian geen onderdeel van dit besluit zijn.

6. Eindbeoordeling

Gelet op artikel 36, eerste lid en artikel 34, vierde lid, onder b van de Mijnbouwwet komt de staatssecretaris samenvattend tot de volgende beoordeling van het verzoek tot instemming met de wijziging van het geldende winningsplan.

De staatssecretaris concludeert dat het gewijzigd winningsplan zoutwinning Haaksbergen, inclusief de geactualiseerde onderliggende rapporten, niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van zoutwinning, de effecten van bodembeweging als gevolg van de zoutwinning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging en de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

De staatssecretaris beoordeelt het aanpassen van de winning als planmatige winning. Daarnaast verwacht de staatssecretaris geen nadelige effecten op natuur en milieu door de zoutwinning Haaksbergen.

7. Besluit

Gelet op de inhoud van het door Nobian Salt B.V. ingediende winningsplan Zoutwinning Haaksbergen d.d. 8 oktober 2022 en de hierover ingewonnen adviezen, en overwegende dat de winning door Nobian Salt B.V. conform artikel 34, eerste lid, van de Mijnbouwwet plaats dient te vinden overeenkomstig het ingediende winningsplan, verleent de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat de gevraagde instemming. Dit besluit treedt in de plaats van het instemmingsbesluit van 20 augustus 2014 (kenmerk DGETM-EM / 14122644). Aan dit besluit verbindt de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat de volgende voorschriften:

Artikel 1

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat geeft instemming tot en met 31 december 2050, voor een totale zoutproductie tot maximaal 14,5 miljoen ton zout door middel van 8 cavernes met een maximaal cavernevolumen van 1 miljoen m³.

Artikel 2

1. Nobian Salt B.V. dient een locatie-specifieke beschrijving van beëindiging, zoals bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel f van het Mijnbouwbesluit, ter goedkeuring in te dienen bij de inspecteur generaal der mijnen. Met deze beschrijving dient Nobian Salt B.V. de veiligheid op lange termijn aan te tonen voor de cavernes H-01 tot en met H-05 en H-07 tot en met H-09.
2. Binnen 18 maanden na afronding van de eerste boring dient Nobian te beschikken over een door de inspecteur generaal der mijnen goedgekeurde beschrijving als genoemd in lid 1.
3. In de in lid 1 genoemde beschrijving dient Nobian Salt B.V. de effecten op de bodemdaling op te nemen.

Artikel 3

1. Nobian Salt B.V. dient, vanaf de tweede boring, bij elke boring de toepasbaarheid van beëindiging te verifiëren met de nieuw verkregen gegevens. Deze gegevens bestaan in ieder geval uit een druktest om de permeatie te bepalen.
2. Nobian Salt B.V. dient uiterlijk zes maanden na afronding van elke boring zoals in lid 1 genoemd, de metingen aan de inspecteur-generaal der mijnen op te leveren en daarbij zo nodig de in artikel 2 genoemde beschrijving te updaten.

Artikel 4

Nobian Salt B.V. dient uiterlijk zes maanden voor aanvang van de winning een specifiek risicobeheersplan en een micro-seismisch meetnetwerk operationeel te hebben. Nobian Salt B.V. beschrijft in het risicobeheersplan:

- de methodiek waarmee het seismisch risico wordt bepaald;
- het micro-seismisch meetnetwerk;
- het risicobeheerssysteem waarmee het seismisch risico en de schade zo veel mogelijk worden beperkt;
- de beslis- en escalatiestructuur door middel van een stoplichtsysteem;
- de halfjaarlijkse publicatie van meet- en monitoringsresultaten.

Nobian Salt B.V. dient het risicobeheersplan voorafgaand aan de winning, na instemming van de inspecteur generaal der mijnen, in bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

PDGGO-DTDO / V-11191

Artikel 5

Nobian Salt B.V. zorgt voor het aanbieden van de volgende gegevens, aan het waterschap Vechtstromen, de gemeente Haaksbergen en de provincie Overijssel:

- het actuele statusrapport van de bodemdaling, na uitvoering van iedere waterpassing binnen 12 weken na het indienen van het meetregister bij de inspecteur-generaal der mijnen;
- een 5-jaarlijks statusrapport ten aanzien van de winning in relatie tot de bodemdalingsprognoses in het winningsplan.

Artikel 6

Nobian Salt B.V. dient de integriteit van de putten te borgen met een Well Integrity Management System, volgens de geldende technische standaarden.

Artikel 7

Nobian Salt B.V. dient een grondwater beschermingsplan te implementeren gericht op voorkomen van verontreinigen vanuit de put. Nobian dient het grondwater periodiek op verontreinigingen te meten.

Artikel 8

Nobian Salt B.V. dient de caverne stabiliteitsanalyses te actualiseren met de wetenschappelijke ontwikkelingen die sinds 2012 hebben plaatsgevonden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze, 5.1.2.e

5.1.2.e

MT-lid Transitie Diepe Ondergrond

Bezwaar maken?

Tegen dit besluit kan binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een bezwaarschrift worden ingediend, door degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Het bezwaarschrift moet worden ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag en bevat ten minste:

PDGGO-DTDO / V-11191

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum van ondertekening;
- het kenmerk of een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.